MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Eläkejohtajat voivat ruksata varhaiskristillisistä paheista ainakin ahneuden. **ARI NIEMI TURUN SANOMISSA**

Tuottaja jäämässä muiden jalkoihin

Maataloudesta ja viljelijän työstä puhutaan juhlapuheissa hyvin kauniisti. Viljelijän työtä kiitellään maailman tärkeimmäksi ammatiksi, mitä se ihmisten hengissäpysymisen kannalta tietysti onkin.

Maailman nälkäongelmaa voidaan ratkoa ainoastaan maatalouden avulla. Niin rikas kuin köyhäkin tarvitsee jokapäiväisen leipänsä.

Kun juhlapuheet on kuultu, niitä on syytä verrata todellisuuteen. Tällä hetkellä ne tuntuvat olevan vaarallisen kaukana toisistaan.

Vaikka ruoka koetaan tärkeäksi, sen tuottajien asema ei tunnu laajasti kiinnostavan. Maataloudesta on tullut taas myös poliittisen pelin ja kiistelyn aihe hallituksen sisällä.

Maatalous on yhteiskunnan vahvasti ohjaama toimiala. Siksi myös viljelijöiden tulot ovat vahvasti riippuvaisia poliittisista päätöksistä.

2000-luvulla on muodostunut käytännöksi, että valtio työmarkkinaratkaisujen syntyä tukiessaan pyrkii tukemaan vastaavasti myös viljelijöiden tulokehitystä. On puhuttu viljelijä-tuposta, ja sitä on myös pidetty kohtuutena huomioiden viljelyn politiikkasidonnaisuus.

Pitkien neuvottelujen tuloksena Suomeen saatiin kattava tupo-ratkaisu, joka on nimetty työllisyys- ja kasvusopimukseksi. Hallitus tuki sen syntyä monin tavoin.

Tuottajajärjestöt MTK ja SLC tekivät viime perjantaina hallitukselle oman esityksensä tuottajien tuposta. Työmarkkinoiden 20 euron yleiskorotuksesta johdettuna järjestöt esittivät maatalouden rahoihin 20 miljoonan euron lisäystä.

Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen (kok.) vei tiistaina hallitukselle esityksensä korotuksesta maatalouden kansalliseen tukeen. Koskinen oli tuottajajärjestöjen linjoilla, mutta muulta hallitukselta tuli tyrmäys.

”Meidän paperillamme pyyhittiin vain pikaisesti pöytä ja heitettiin se vielä lopuksi roskakoriin”, MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila kommentoi hallituksen toimia (MT 20.11.).

Hallituksessa on tullut ikävä tapa kävellä yli maa- ja metsätalouden tarpeiden. Vihreät tunkevat Koskisen tontille ujostelematta ja ovat jopa esittäneet MMM:n lakkauttamista. On hieman epäselvää, minkä verran pääministeri Jyrki Kataisella (kok.) riittää aikaa ja mielenkiintoa tukea ministeriään.

Maatalouden harjoittajilla alkaa olla perusteltu huoli omasta asemastaan. Osin nöyryyttäväksi koettua kansallista sääntelyä ja velvoitteita lisätään, tulopuolella tarjolla on vain leikkauksia. Uusimmista päätettiin eilen Brysselissä.

MTK on vaatinut hallitukselta laskelmia kustannuksista, joita kansalliset määräykset tiloille aiheuttavat. Kilpailukyvyn kannalta minimivaatimus on, että nämä kansallisesti aiheutetut kustannukset viljelijöille myös kansallisesti korvataan.

Viljelijät tekevät työtään politiikan ja markkinoiden paineissa. Molempiin kaivattaisiin helpotusta.

Hallitus laatii parhaillaan pikatahtiin komissiolle listaa yritystoimintaan vaikuttavasta turhasta EU-tason sääntelystä. Tässä yhteydessä on maatalouden osalta välttämätöntä tarkastella myös kansallisen hallinnon toimivuus.

Politiikan ja hallinnon lisäksi viljelijän asema mitataan markkinoilla. Tässä korjaustoimien tarve on huomattu sekä EU:ssa että kansallisesti – tuottajien markkina-asema on heikko muuhun ruokaketjuun verrattuna.

Silti sekä kaupassa että teollisuudessa esiintyy edelleen paikoittain halua koventaa otettaan alkutuotantoon (MT 18.11.). Tällaiset pyrkimykset on ehdoitta torjuttava.

Valtion talouden säästötalkoot kurittavat nyt erityisesti viljelijöitä. He kokevat leikkaukset sekä kansalaisina että elinkeinonsa kautta. Taloustalkoiden taakka ei jakaudu oikeudenmukaisesti.

Viljelijöillä on oikeus vaatia tasavertaista kohtelua ja täyttä osallisuutta yhteiskunnassa. Maailman tärkeintä ammattia on vaikea harjoittaa, jos muu yhteiskunta ei huomioi sitä päätöksenteossaan.

> **Maailman tärkeintä ammattia on vaikea harjoittaa, jos muut eivät sitä huomioi.**

Posti kuuluu kaikille

Postilakko viivästytti tällä viikolla lehtien ja kirjeiden jakoa Pohjois-Suomessa. Lakon vuoksi monet lehdet, näiden joukossa Maaseudun Tulevaisuus, jäivät jakamatta tuhansille tilaajille.

Lakon syynä olivat kariutuneet neuvottelut työnantajan ja työntekijäjärjestön välillä. Postijakelusta vastaava valtionyhtiö Itella on kovassa kustannuspaineessa ja vähentää väkeään jakelupalveluissa. Syynä on kirjeiden ja lehtien määrän väheneminen.

Postipalvelulaki edellyttää sitä, että posti jaetaan koko maassa viisi kertaa viikossa. Postinjakelu on Suomessa nähty peruspalveluna ja osana yhteiskunnan infrastruktuuria samalla tavoin kuin tiet, rautatiet ja puhelinverkko. Tästä ajattelusta on syytä pitää edelleen tiukasti kiinni.

Kansalaisten tasavertaisuus edellyttää, että he saavat postin riippumatta asuinpaikastaan. Sähköiset palvelut voivat joiltakin osin korvata jaettavan postin, mutta sekin edellyttää toimivia verkkoja. Kuitenkin kokemus on osoittanut, että varsinkin lehtimaailmassa painettu tuote on edelleen suosituin. Paperilehden häviämistä ei kannatakaan ryhtyä odottelemaan vaan sen asemesta on mietittävä keinoja varmistaa jakelujärjestelmän toimivuus.

Kasvava verkkokauppa tuo jatkossa lisää töitä myös postille. Tavarapakettia ei voida muuttaa sähköiseksi. Maaseudulla voidaan myös yhdistää eri toimintoja. Palveluauto voi tarpeen tullen tehdä muutakin kuin jakaa postia. Posti ei maailmasta häviä.

Viime kädessä on kuitenkin kysymys perustuslain määräyksestä, jonka mukaan kansalaiset ovat tasa-arvoisia. Posti on peruspalvelu ja yhteiskunnan on taattava sen toiminta.

VIERASYLIÖ

Brasilia pohtinee suoraa kauppasopimusta EU:n kanssa

Neuvottelut EU:n ja eteläamerikkalaisen kauppaliitto Mercosurin välisestä vapaakauppasopimuksesta on jälleen jäädytetty. Neuvotteluja käytiin toukokuusta 2010 saakka, jolloin ne käynnistettiin uudelleen kuuden vuoden tauon jälkeen.

EU:n huolena ovat vaatimukset Mercosur-alueen maataloustuotteiden laajemmasta markkinoillepääsystä. Mercosurin taas on vaikea muodostaa yhteistä neuvottelukantaa jäsenvaltioiden välisten erimielisyyksien vuoksi. Brasilian maataloussektorin kasvavan painostuksen myötä onkin yhä todennäköisempää, että maa pyrkii kahdenvälisiin neuvotteluihin EU:n kanssa.

Maatalous jakaa Mercusur-maita

Mercosur-neuvotteluiden edetessä kävi ilmi, että ryhmittymän olisi hankala löytää yhteistä säveltä.

Maataloustuottajat kahdessa taloudeltaan suurimmassa jäsenmaassa, Brasiliassa ja Argentiinassa, ovat vahvasti sopimuksen kannalla. Myös Brasilian teollisuus on tukenut neuvotteluja, mutta Argentiina on tässä suhteessa protektionistinen, sillä sen kilpailukyvytön teollisuus jäisi häviäjäksi missä tahansa sopimuksessa.

Venezuelan hyväksyminen Mercosurin täysivaltaiseksi jäseneksi vuonna 2012 monimutkaisti tilannetta maan sosialistisen politiikan vuoksi. Kitkaa jäsenvaltioiden välille loi myös Paraguayn määräaikainen erottaminen ryhmittymästä viime vuonna sen jälkeen, kun maan presidentti syrjäytettiin vallasta.

Ei vaikutakaan siltä, että Mercosur kokonaisuudessaan kykenisi toimiviin kauppaneuvotteluihin EU:n kanssa. Siksi on todennäköistä, että Brasilia sekä mahdollisesti myös Uruguay pyrkivät kahdenvälisiin sopimuksiin.

Kehittynyt Brasilia menettää EU-tulliedun

Kauppasopimukset ovat nousseet Brasiliassa ja Uruguayssa ajankohtaisiksi EU:n tehtyä muutoksia yleiseen tullietuusjärjestelmäänsä, jonka puitteissa kehitysmaiden tuotteista peritään matalampia tuontitulleja. Brasilia kuuluu vielä järjestelmän piiriin, mutta 1.1.2014 se ja muut ylempään tuloluokkaan kuuluvat maat menettävät tämän statuksen.

Mikäli Brasilia hakeutuu neuvotteluihin erillään Mercosurista, maalla tulee olemaan erityisvaatimuksia maataloustuotteiden suhteen.

Vuonna 2012–2013 EU:hun tuotiin yhteensä 59 000 tonnia brasilialaista naudanlihaa, mikä tarkoittaa 20 prosentin kasvua edellisestä vuodesta. Määrä oli suurin sitten vuoden 2008 tuontirajoitusten.

Brasilian supistunut karjatalous osoittaakin merkkejä laajentumisesta, ja tälle tuotannolle haetaan uusia vientimahdollisuuksia EU:n kaltaisilta markkina-alueilta. Heikentynyt valuutta, real, on lisännyt viennin kilpailukykyä. Toisaalta kehno infrastruktuuri on syönyt kustannustehokkuutta.

> **EU:n hygienia- ja tekniikka-standardit ovat hyvin monimutkaisia, ja Brasilia tulisikin vaatimaan niihin myönnytyksiä.**

Tuontipaine koskisi EU:n eläintuotantoa

Mercosur-neuvotteluiden alkuvaiheessa odotettiin, että koko ryhmittymälle myönnettävä naudanlihaa koskeva tariffikiintiö sallisi noin 350 000 tonnin tullittoman tuonnin. Argentiinan jäädessä kahdenvälisten sopimusten ulkopuolelle sekä Brasilia että Uruguay tavoittelisivat todennäköisesti vähintään 250 000 tonnin tullitonta kiintiötä, joka luultavasti käytettäisiin arvokkaiden pihvilihojen tuontiin. Tämä taas laskisi hintoja ja vaikuttaisi siten EU:n omaan karjatalouteen.

Mercosur haki kiintiöitä myös 250 miljoonalle tonnille siipikarjaa, 4,3 miljoonalle tonnille maissia, 80 miljoonalle tonnille sianlihaa, 50 miljoonalle tonnille maitojauhetta, 20 miljoonalle tonnille voita, 60 miljoonalle tonnille juustoa ja 4,6 miljoonalle tonnille vehnää.

Kahdenvälisissä neuvotteluissa Brasilia todennäköisesti hakisi saman suuruusluokan kiintiötä siipikarjan osalta, sillä se olisi joka tapauksessa täyttänyt valtaosan Mercosurin tuontikiintiöstä. Sama pätee sianlihaan.

Vaatimukset maitotuotteiden, vehnän ja maissin kiintiöistä saattaisivat kuitenkin olla matalammat. Suurin osa näistä tuotteista olisi tullut Argentiinasta.

Eläin- ja kasviterveys keskeisiä neuvotteluissa

EU:n suojatut maantieteelliset merkinnät (SMM) olivat suuri potentiaalinen kompastuskivi Mercosur-neuvotteluissa, sillä monien Argentiinan juustotuotteiden ja salamien nimet muistuttavat EU:n alueelta löytyviä suojattuja nimikkeitä. Brasilian ja Uruguayn kohdalla merkinnät eivät kuitenkaan muodostuisi kovin suureksi ongelmaksi.

Brasilian kannalta tärkeimmät neuvottelukysymykset koskisivat kauppaan liittymättömiä esteitä ja erityisesti eläinten ja kasvien terveyteen liittyviä vaatimuksia.

Brasilian näkökulmasta EU:n hygienia- ja tekniikkastandardit ovat hyvin monimutkaisia, ja maa tulisikin vaatimaan niihin myönnytyksiä. EU:n kannalta taas perustavanlaatuinen huolenaihe on Brasilian karjateollisuuden tila ja sen kyky noudattaa EU:n standardeja elintarviketurvallisuuden, eläinten tunnistamisen, jäljitettävyyden ja terveyden, ympäristösuojelun sekä tautien hallinnan osalta.

Brasilia hakisi myös laajennusta tullinalennusten piiriin kuuluvien tuotteiden valikoimaan, merkittävää lisäystä avaintuotteiden tullittomaan kiintiöön sekä vuosittaisia kiintiönlisäyksiä.

Brasilia luultavasti pyrkisi laajentamaan sokerin markkinoillepääsyä EU:ssa. Sokeri jätettiin pois Asunciónin sopimuksesta (Mercosurin perustussopimuksesta) Argentiinan protektionismin vuoksi, mutta kahdenvälisissä neuvotteluissa sokeri olisi yksi Brasilian päävaatimuksista. Maa tulisi myös ajamaan etanolin laajempaa markkinoillepääsyä.

Mercosur-kumppaneita tuskin halutaan sivuuttaa

Mikäli neuvotteluihin ryhdytään, EU:lta voidaan tuskin odottaa kovin suuria myönnytyksiä erityisesti naudanlihan ja siipikarjan suhteen johtuen Brasilian hygienia- ja tekniikkastandardeista. Lisääntynyt naudanlihan ja siipikarjan tuonti myös laskisi hintoja ja saattaisi tulevaisuudessa supistaa EU:n omaa tuotantoa.

Vaikka paine kahdenvälisiin sopimusneuvotteluihin Brasiliassa kasvaa, ei ole lainkaan itsestään selvää, että maa lähtisi tälle polulle. Talousaluettaan varjeleva Argentiina on Brasilian tärkeä strateginen kumppani, ja neuvotteluiden käyminen olisi ongelmallista maiden välisten suhteiden kannalta.

Myös Mercosurin jatko olisi vaakalaudalla, sillä liitto ei ole pelkkä kauppamekanismi, vaan myös välittäjä jäsenvaltioiden poliittisessa yhteistyössä. Brasilia ei kenties ole vielä valmis näin uskaliaaseen päänavaukseen.

JOHN KENNEDY

Kirjoittaja on Lontoossa asuva taloustieteilijä ja vapaa toimittaja.

PÄIVÄN KUVA

MARKKU VUORIKARI

Valmiina toimeen

Valpas kissa on syksyllä suuri apu, kun hiiret ja myyrät pyrkivät sisätiloihin suojaan. Huhtikuussa syntynyt Lola on jo osoittanut kyntensä hiirten pyydystämisessä.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: JUHA KAIHLANEN

Puinen auto kulkee puudieselillä

UPM esittelee Geneven autonäyttelyssä ensi keväänä auton, joka on suunniteltu yhdessä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa.

Auto toimii testialustana uusiutuville biomateriaaleille autoteollisuudessa.

Bioautossa metallia ja muovia korvataan puulla. UPM kehittää sellusta komposiitteja, jotka sopivat moniin erilaisiin tarkoituksiin leluista teollisuuskäyttöön, miksei siten myös autoihin.

Autoon tehdään osia myös vanerista ja varaosissa hyödynnetään tarramateriaaleja.

UPM tuskin perustaa koskaan autotehdasta. Sen sijaan yhtiö on jo edennyt pitkälle liikenteen polttoaineiden valmistuksessa.

Lappeenrantaan rakennetaan biojalostamoa, joka alkaa tuottaa mäntyöljystä dieseliä ensi vuonna.

> **Arvokkaimmat puutuotteet liittyvät tulevaisuudessa todennäköisesti lääkkeisiin.**

juha.kaihlanen@maaseuduntulevaisuus.fi

Puupohjaisten polttoaineiden kehittäjänä UPM ei ole Suomessa yksin.

Fortum on herutellut tällä viikolla ensimmäiset litrat metsähakkeesta valmistettua pyrolyysiöljyä Joensuussa. Bioöljyä käytetään aluksi Fortumin omilla lämpölaitoksilla korvaamaan raskasta polttoöljyä.

Green Fuel Nordic rakentaa Iisalmeen 350 000 kuutiometriä vuosittain puuta käyttävää biojalostamoa, jonka tuotteet kilpailevat fossiilisten polttoöljyjen kanssa energiantuotannossa.

Green Fuel Nordic suunnittelee Suomeen useita samanlaisia laitoksia. Iisalmen jälkeen seuraava on tulossa näillä näkymin Savonlinnaan.

Stora Enso kertoi kesällä, että yhtiö investoi 32 miljoonaa euroa Sunilan sellutehtaan biojalostamoon. Jalostamossa erotetaan mustalipeästä ligniini, joka korvaa maakaasua energiantuotannossa.

Ligniiniä voi käyttää monissa materiaaleissa fossiilisten raaka-aineiden sijasta.

Suomen metsäklusterin tavoitteena on kaksinkertaistaa tuotteiden ja palveluiden arvo vuoden 2006 luvuista vuoteen 2030 mennessä. Vähintään puolet arvosta pitäisi kertyä uusista tuotteista.

Toistaiseksi uudesta tuotannosta suuri osa liittyy polttoaineisiin. Tulevaisuudessa kirjon pitää laajeta.

Metsäyhtiöillä oli kemianteollisuutta vielä muutama vuosikymmen sitten. Sellunkeiton ohessa syntyi paljon muutakin kuin tärpättiä.

Viime vuosituhannen lopulla metsäyhtiöt myivät kemianteollisuuttaan pois ja keskittyivät paperintekoon. Nyt suunta on kääntynyt, ja kemiantuotteista etsitään jälleen bisnestä.

Arvokkaimmat puutuotteet liittyvät tulevaisuudessa todennäköisesti lääkkeisiin.

Uusien tuotteiden osuus metsäteollisuuden liikevaihdosta pysyy vielä pitkään pienenä.

Kaikkien vanhojen tuotteiden kysyntä ei ole kutistumassa. Digitalisoituva tiedonvälitys vähentää painopaperien kulutusta, mutta samaan aikaan sähköinen kauppa lisää pakkausten tarvetta.

Lautaa ja lankkua tarvitaan rakentamiseen myös tulevaisuudessa, monien mielestä vielä nykyistä enemmän.

Ilman sahatavaran, sellun tai paperien valmistusta ei metsäteollisuudessa synny uutta.

Uuden kehittäminen vaatii rahaa, jota pitää tehdä vanhassa perusteollisuudessa.

Perinteinen teollisuus tarjoaa myös riittävän suuren raaka-ainevirran. Jos se puuttuu, uusia tuotteita on mahdoton valmistaa.

LEHTIKATSAUS

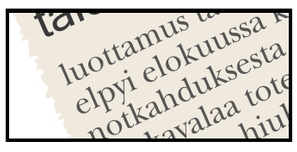

Tolkkua eliitin etuuksiin

Iisalmen Sanomat jatkaa keskustelua eläkelaitosten johdon palkitsemiskäytännöistä. *”Nyt paljastuneet asiat kertovat jälleen karua kieltään siitä, kuinka jotkut suomalaisen eliitin edustajat ovat tipahtaneet täysin nykytodellisuudesta.*

Samaan aikaan kun julkisuudessa puhutaan vyön kiristämisestä ja jakovaran pienenemisestä, johtajat vaativat itselleen poskettomia etuisuuksia ja jopa kymmenien prosenttien palkankorotuksia. Varsinkin meidän kaikkien eläkevaroja hoitavissa yhtiöissä tämä tuntuu olevan oikein maan tapa.

Vaikka jotkut etuudet ja palkankorotuksetkin olisivat perusteltavissa, olisi johtajien syytä muistaa eräs paikkansa pitävä totuus: asiat ovat sellaisia, miltä ne näyttävät.”

Avoimuutta lisättävä

Myös **Vesa Kärkkäinen** pohtii aihetta **Savon Sanomissa**. *”Läpinäkyvyyden vaatimus johtaa jatkossa siihen, että taloudellisten väärinkäytösten estämisen lisäksi puolueet joutuvat kohtaamaan niille kovin vaikean vaatimuksen: puoluevirat on lopetettava.*

Eräs entinen eläkejohtaja arvioi, että eläkeyhtiön johtajalla on kaksi tärkeää valintaperustetta, joista kumpikaan ei ole puolueen jäsenkirja. Ensinnäkin johtajan pitää osata työnsä. Toiseksi hänellä kuuluu olla korkea moraali. Miksikö? Siksi, että hän näyttää mallia koko organisaatiolle.”